

La Bíblia valenciana

Una novel·la ambientada en les darreries del xv que recrea des del món de la ficció, la tenaç persecució d'un llibre atribuït a Bonifaci Ferrer, i conegut per tots com la Bíblia valenciana.

Tot i que el tema ja va ser aprofitat als huitanta per Rafael Tasis en una de les seues novel·les policiaques, Silvestre Villaplana (Alcoi, 1969) després del seu èxit amb *Les cendres del cavaller* torna a la càrrega en una nou thriller històric

acompanyat de tensió psicològica i de misteri, que ens acosta les terribles vicissituds que va patir un dels últims exemplars conservats sobre la primera traducció del llatí a llengua vernacla de les Santes Escriptures.

L'ESTANY DE FOC

SILVESTRE VILAPLANA

PREMI BLAI BELLVER CIUTAT DE XÀTIVA

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 189

396 PÀGINES / 978-84-9824-583-7 / 19 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2010

L'alcoïa ficciona les peripecies i perills que setgen Daniel Vives, un dels traductors i custodi amb la seua vida d'aquest

llibre herètic. Amb una reconstrucció històrica força aconseguida (com ha fet en altres ocasions) basada en documents d'època i actes inquisitorials l'autor ens presenta una València bruta i fosca, assolada per la pesta, i que ha perdut l'entençà entre els resos i classes. Però la seua trama esdevé més molt més complexa, i tracta també, el recel que provoquen conversos i moriscos, el sadisme i cobdícia dels inquisidors, o sense anar més lluny, la hipocresia i mercantilisme del Poder que sempre actua segons els seus interessos, més enllà de principis i lleis.

Des d'un punt de vista narratiu Vilaplana ha compensat la falta d'una acció trepidant amb l'agilitat i alternança dels nombrosos i breus capítols que canvien de espai i d'actants; però que mantenen per contra una linealitat temporal. Així en la primera part concentra la història en la búsqueda del llibre i el temps que el protagonista va estar amagat dintre d'una sinagoga. La segona conta la seua fugida cap a Perpinyà fora de l'abast del Sant Ofici, aprofitant un brot de pesta. Mentre que a l'última, ens narra la tornada a la ciutat del Túria, i el seu inexorable final.

Per altra banda, hem de destacar la versemblança del seu llenguatge, així com la cura i l'estil en la caracterització de

tots els personatges tant si en són reals com l'inquisidor Montesinos (colèric, dogmàtic, sempre amb citacions llatines en la boca) o secundaris, com Pere Castor (un geperut deforme i luxuriós, un delator a sou) tots dotats d'una entitat i una psicologia pròpia.

L'estany de foc és una obra més sobre els desgraciats casos de bibliofòbia que s'han succeït des de temps immemorials, i que alguns podrien titllar, a més a més, com un clar exemple de repressió lingüística. Siga com siga, aquesta original novel·la està reconstruïda sobre un text del qual només en queden quatre fulls (curiosament les darreres pàgines de l'Apocalipsi, d'ací el títol) que es conserven a la Hispanic Society de Nova York com a testimoni de la intolerància social i el fanatisme cultural al qual ens pot induir la por i la barbàrie. Com sentència un dels personatges «El llibre no és perillós. La paraula de Déu és bellesa, és justícia, és la llei; però no és un perill. Els homes sí que són de perillosos».

□ J. Ricart

Lletres Valencianes, n° 29

Lliçons d'absència

Segunda parte és una novel·la sobre un triangle peculiar. En ella quatre persones juguen a oblidar i començar de zero. D'ací el títol, de l'intent de reconstruir un passat que se'ns esmuny entre les mans i de reflexionar sobre el que hem après.

SEGUNDA PARTE

JAVIER MONTES

COL·LECCIÓ «NARRATIVA CONTEMPORÀNEA»

185 PÀGINES / 978-84-92913-53-4 / 16 EUROS

PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2010

El relat comença amb molta força, en el mig del no res, perduts en la emoció d'una cerimònia, un casament que se celebra al camp, envoltats de verd i silenci, així coneixem en Miguel i en Rule, dos dels protagonistes de la novel·la. En aquests moments de tensió i expectació, just quan els nuvis recorren al ritual de dir «sí vull», en Rule –astut com sempre o més innocent que mai– decideix amollar-li a Miguel una decisió que duu al cap des de fa temps: marxar a Brasil per tal d'ampliar el negoci. Així comença la història, si bé el lector té la sensació que aquesta ja du temps en el seu cap, el temps que fa que Miguel i Rule es coneixen. En realitat, només fa un any, però suficient perquè l'amor s'hi haja fet un lloc important i perquè Rule se n'haja cansat i desitge canviar d'«aires».

Dit i fet, Rule se'n va a Brasil i Miguel es queda perdut enmig de l'estiu as-

fixiant de Madrid, esperant que sone el telèfon. En canvi, a penes si sona, i quan ho fa, la comunicació és pèssima o els comentaris esdevenen desafortunats i millor no haver dit res. I així és com evoluciona el desencant d'aquests dos amants, protagonistes d'una relació que aviat es veu visitada per dues persones més, fins esdevenir un trama de triangle amorós peculiar, on el rival serà al mateix temps objecte de desig. En canvi, la història que conta la novel·la no acaba de seduir el lector, almenys aquesta lectora.

Ben mirat, l'elogi que jo en faria, de Montes, s'aproxima més a com conta les coses que a les coses que conta, i és per això que la novel·la en els seus primers dos capítols captiva amb força, perquè a l'inici hi ha un desplaçament de teatralitat que pot amb tot.

A més de ser generós a l'hora de regalar pinzellades iròniques cap a certs clixés socialment assumits, bé a través de la descripció de situacions quotidianes, de certs ambients o de personatges, heus ací on s'escau reconèixer que Montes és un mestre de contar, d'entretenir-se en trivialitats exquisides, de recrear escenaris i de dosificar la tensió.

Tot plegat, el ben cert és que aquest jove escriptor no perd ocasió de jugar amb

el detall. En canvi, la història que hi conta manca d'atractiu, de força, la qual cosa podria desencantar els seus lectors. Tanmateix, els temes que hi tracta són sempre benvinguts. El desig, el desencant, i l'oblit estan presents en aquesta història on el cinema és un personatge més, i on tenim la sensació que el narrador sap apropar-se als protagonistes i retratar primerament les seues emocions, records i vanitats.

Així doncs, *Segunda parte* és una novel·la que incita a pensar en allò que aprenem dels absents, de les històries d'amor passades i que recorda amb quina força evoquem allò que ens queda de l'amor quan desapareix la persona estimada.

□ Lourdes Toledo
Lletres Valencianes, nº 29

Ultimàtum a la Terra

El metge, escriptor i científic Salvador Macip ens sorprén amb una novel·la entretinguda i alhora reflexiva sobre la condició humana, *El joc de Déu*, una novel·la que, sota l'aparença inofensiva de la comèdia, llança una invectiva demolidora contra l'anhel desmesurat de poder i els perills de la corrupció.

EL JOC DE DÉU

SALVADOR MACIP

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 190

223 PÀGINES / 978-84-9824-712-1 / 15,95 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2010

Hi ha novel·les que exigeixen un pacte implícit entre el lector i l'escriptor. Em referesc a les novel·les que demanen un lector predisposat a jugar, o siga, a llegir, amb unes regles diferents de les que regeixen la lògica de la realitat. El lector, davant d'aquesta cruïlla, té dues opcions ben definides, però excloents: o bé abandonar el llibre de manera immediata, a la primera pàgina, o bé capbussar-se de ple en el joc literari que li proposa l'autor. Que el lector decideisca endinsar-se en l'univers de la novel·la dependrà, en gran mesura, de la perícia del novel·lista i de la seua capacitat de seducció. Dificilment podríem gaudir de *La metamorfosi* de Kafka o dels contes de Calders si no acceptàvem que Gregor Samsa pot convertir-se en un escarabat de la nit al matí o que un raspall de dents pot ser, i de fet ho és, un gosset simpàtic i juganer. Comptat i debatut, el pacte consisteix a deixar-se arrossegar per camins incerts sota el guiatge de l'autor. Aquest és, al meu entendre, l'esforç principal que requereix una novel·la com ara *El joc de Déu*.

El joc de Déu conta la història de Sherman, un jove estudiant d'una raça ètnica minoritària als Estats Units que malviu en un pis de lloguer a Harlem i que, de colp i volta, experimenta un encontre fortuït amb un personatge mis-

teriós que diu ser Déu. Sense a penes temps perquè Sherman recupere l'alé, Déu li encomana una missió que haurà d'acomplir de manera forçosa: salvar el món d'una destrucció imminent provocada per una reacció nuclear d'un abast inimaginable. Per a abordar aquesta empresa tan complicada, Sherman només tindrà l'ajuda providencial de Déu i l'ajuda circumstancial i interessada de Vivian, la xica dels seus somnis, que, a la fi, acabarà donant-li l'empenta necessària per portar a terme la missió. Tot i ser una comèdia trepidant i, com ja hem apuntat abans, del tot irreverent, Macip ens ofereix una caricatura esmolada de la condició humana, de les seues passions més baixes i dels seus anhels més abjectes. En el fons, *El joc de Déu* és una denúncia de les misèries humanes que fa aflorar la lluita despiedada pel poder i els diners.

Podem afirmar que *El joc de Déu* és, si no una raresa dins el nostre panorama literari, sí una novel·la poc usual. No debades, escassegen en la nostra literatura les narracions que conjuguen amb eficàcia la ciència ficció i l'humor. Aquesta barreja d'ingredients mereix, si més no, que la novel·la de Salvador Macip no passe desapercibuda.

□ Salvador Ortells Miralles
Letres Valencianes, nº 29

Aprendre de les diferències

Entendre la vida dels altres pobles no és fàcil quan no ens hem bellugat de casa. Precisament, aquesta novel·la breu planteja com les persones podem canviar d'actitud i fins i tot de vida quan viatgem i l'aventura del viatge ens posa en contacte amb altres realitats culturals i socials.

UNA JOGUINA PER A IRINA

NEUS VALERA

COL·LECCIÓ «DE 6 A 96»

139 PÀGINES / 978-84-92763-38-2 / 10 EUROS

EDICIONS 96, LA POBLA LLARGA, 2010

Neus Varela (La Pobla Llarga, 1962) ha escrit una novel·la molt digna de llegir per adults i adolescents. En ella, amb misteri i tocs d'humor, posa accent sobre un dels temes més conflictius i sinuosos de la societat actual: les diferències socials i el respecte per la diversitat cultural.

Potser valga la pena recordar que en els últims anys Espanya s'ha convertit en un país receptor de molts ciutadans estrangers d'arreu del món, molts d'ells han integrat en el seu dia a dia els costums d'ací i han après fins i tot dues llengües noves. Tanmateix, la integració és un procés lent i delicat, que en ocasions confonem amb l'assimilació, i sempre hi ha persones se'n queden fora.

Aquest és el cas d'Irina, una de les protagonistes de la història, junt amb la seua família.

Romanís d'origen, és a dir d'ètnia gitana, la família d'Irina segueix els seus costums sense atendre raons com ara el dret a la llibertat i a una educació, entre altres.

Així les coses, han decidit separar la seua filla pre-adolescent de la vida quotidiana (amics, escola i jocs) per casarla amb un home més gran que ella, un desconegut no estimat per Irina, que l'arribarà fins i tot a maltractar.

Ella, una jove decidida i coratjosa, s'hi rebel·larà en breu ajudada també per una professora seua, Isabel, la gran protagonista de la història, una dona sensible i atenta que decideix clavar-hi cullerada i seguir endavant, passe el que passe.

Construïda sobre l'estructura d'un *thriller*, el relat planteja un crim d'espòli i la persecució despietada per part d'una banda de criminals. Però la història més colpidora és la que naix dels encontres inesperats i de la descoberta d'un altre món, d'una cultura ben diferent a la nostra.

Isabel, que imaginava Romania a partir del que havia llegit i li havien contat, s'endinsa ara en el cor d'un país majorment rural que es desenvolupa a base de patiment i comportaments poc ètics.

Val a dir que, a més d'estar ben construït, el relat manté un ritme vertiginós

d'esdeveniments inesperats, combinats amb delicadesa amb instants ben poètics de calma i reflexió. Tant és així que, entre presses i contratemps, Isabel despullarà la seua vida davant seu i del lector en un acte de sinceritat que li valdrà un gran esforç personal, però també la recompensa de reconciliar-la amb la vida.

Tot plegat, *Una joguina per a Irina* és una novel·la de viatges, aventures, i repte personal, però també de denúncia i de conscienciació ciutadana. En ella es posen sobre la taula molts temes dolorosos, com ara el menyspreu i la falta de comprensió envers els altres, però també s'hi deixa entreveure un bri d'esperança a través de persones admirables que dediquen part de la seua vida als altres.

□ Lourdes Toledo
Lletres Valencianes, n° 29

El fil (perdut) d'Ariadna

Quimantú Segura s'estrena en Perifèric edicions amb un *artefacte* literari de difícil catalogació, *La memòria del ferro*. Un llibre en què les anotacions diàries del protagonista giren al voltant d'un entorn urbà que mira de desemmascarar; el de la Barcelona postolímpica, i en què, en l'àmbit privat, intenta exorcitzar una història d'amor desafortunada.

LA MEMÒRIA DEL FERRO

QUIMANTÚ SEGURA

PREMI BENVINGUT OLIVER DE NARRATIVA 2007

COL·LECCIÓ «ESCRITURES», 10

260 PÀGINES / 978-84-92435-20-3 / 16 EUROS

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2010

El de l'experimentalisme formal i lingüístic ha estat –també en la nostra llengua– un dels camins més agosarats en la història de la literatura. A casa nostra, els anys setanta –tot recollint el llegat de les avantguardes de primeries de segle– constituí el període més prolífic i rendible, en aquest sentit –amb resultats desiguals, però. Molts d'aquells «experiments» d'aquell temps han caigut en desús i, a hores d'ara, són literàriament improductius. N'hi ha, però, que encara avui persisteix en l'intent d'indagar en noves formes d'expressió literària i que, fins i tot, advoquen per l'abolició dels gèneres tradicionals o, en tot cas, per la dissolució, la mescla, l'eclecticisme formal i de contingut. És el cas de l'«artefacte» literari *La memòria del ferro*, de Quimantú Segura, guardonat amb el Premi Benvingut Oliver de Narrativa 2007. De narrativa, sí, però que, ben sovint, flirteja amb l'assaig i,

sobretot, amb el dietari. En efecte, la forma de *La memòria del ferro* és la del dietari no datat, però sí temporalment i físicament identificable: si fa no fa, ens situem en la Barcelona de primeries del segle XXI. A més, hi ha un total de 75 «entrades», cadascuna amb el seu títol i numerades alternativament en xifres aràbigues i nombres romans –la significació i funció d’aquesta alternança, però, no està massa clara. Endemés, hi ha un protagonista que acapara l’atenció del lector amb les seues anècdotes al voltant de la seua vida diària. La quotidianitat és, també, protagonista i escenari alhora dels fets que s’hi narren. Estem, doncs, davant d’un «producte literari» difícilment encasellable, i de gestió àrdua per als neòfits, ço és, per a un lector tradicional, poc avesat als «experiments». Perquè si algú espera trobar-hi una trama, més val que en desistisca. Més enllà de la relació d’amor frustrada amb l’Ariadna i de les trobades més o menys fortuïtes del protagonista amb els seus col·legues del Catalunya –el bar on es reuneixen– no hi ha res, de fet. Tampoc no hi ha personatges clarament perfilats, sinó ombres que deambulen errants per una Barcelona –segons l’autor– falsament cosmopolita. Fa l’efecte que Quimantú –que resulta pràcticament indestriable de la veu del narrador– dona l’esquena a la Ciutat oficial

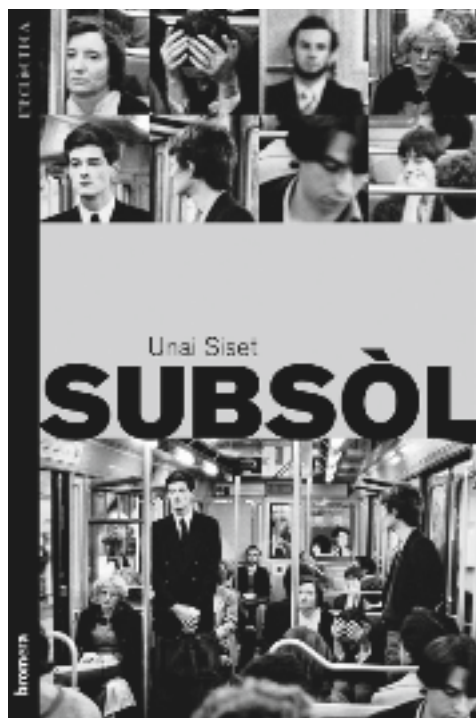
–i a la mar que l’afaïçona–, i que se la mira –Barcelona– amb uns altres ulls, de cara a la muntanya, amb la intenció de despullar-la dels embolcalls que l’edulcoren i la falsifiquen.

L’autor, cal dir-ho, fa gala d’una escriptura i d’un posicionament intel·lectuals atrevits, però força arriscats, perquè cada anotació «diària» corre el perill de ser mal païda pel lector, ni que aquest estiga predisposat a emocions literàries fortes. I tot plegat amb unes dosis molt elevades de nihilisme –que freqüen el vertigen, també s’ha de dir. Un nihilisme que situa l’home –i a l’autor mateix– en el fil d’un ganivet ben esmolat. Un ganivet que podrà fer servir perfectament –almenys literàriament– com un harakiri, i ben efectiu. Llegiu, si no, aquest fragment de la «novel·la»: «Últimament, quan destapo el *boli* és com si desembeïnés una espasa. Cada cop que m’he de posar a escriure és per encarar-me a un fantasma que és una nova perspectiva del no-res i destil·lar-ne les paraules que, línia re-re línia, apunto en aquest quadern, paraules que intueixo –voldria– com a clau de la supervivència; però si finalment trobo les paraules només seran un pedaç al capdavant, perquè el combat a vida o mort prossegueix, cada minut, cada segon, contra mi mateix».

□ Juli Capilla
Lletres Valencianes, n° 29

Rostres subterranis

Edicions Bomera publica *Subsòl*, una obra col·lectiva d'Alapont, Baixauli, Camps, Borràs, Greus, Lozano i Usó. Una misteriosa i atractiva fotografia de Peter Turnley realitzada a la línia 4 del metro de París l'any 1979, és el paisatge comú de tots sets relats.

SUBSÒL

UNAI SISET

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 188

181 PÀGINES / 978-84-9824-797-8 / 16 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2010

Subsòl més que un llibre, més que un aplec de contes, és un projecte ben peculiar: entre la novel·la i el conte, aquesta insòlita obra aplega set relats relacionats per una fotografia i els personatges que hi apareixen, la que va fer el fotògraf Peter Turnley a la línia 4 del metro de París l'any 1979.

La creació col·lectiva a partir d'una imatge comuna és un exercici literari a l'ús en tallers i cursos d'escriptura. En aquest cas, però, els que s'apliquen en aquest artefacte literari no són mers aficionats. *Subsòl* és obra d'Unai Siset, pseudònim darrere del qual s'amaguen sis escriptors i una escriptora que tenen en comú, a més de ser valencians, una trajectòria literària sòlida i de prestigi: Manuel Baixauli, Esperança Camps, Vicent Usó, Pasqual Alapont, Vicent Borràs, Alan Greus i Urbà Lozano. I diem s'amaguen, perquè cap escriptor ha volgut revelar quin és el

seu relat, com tampoc qui va ser el responsable del *mail* que proposava iniciar aquest projecte literari comú. La cosa va anar així: els set escriptors es van començar a intercanviar *mails* (a la vora d'un miler n'han escrit) i producte de tot això i d'uns quants encontres presencials van sorgir aquests set relats originals a partir d'una imatge comuna, la de Turnley, poblada de rostres inquietants. De fet, es van reparar els personatges que eixien a la fotografia, un per a cada autor, i es van posar a escriure. I quina va ser la sorpresa en adonar-se que, sense proposar-s'ho, els relats estaven plens de concomitàncies. I és clar, provocar-ne algunes més era tota una temptació a la qual no es van poder resistir. El resultat, un cop llimades les arestes i llesca la feina de postproducció: un aplec de relats que mantenen una misteriosa homogeneïtat interna. I si hi ha un tema que contribueix a aquesta homogeneïtat és el de la coincidència. L'atzar és una idea que plana per tots i cadascun dels relats. De fet, és tan penetrant que fàcilment el lector pot acabar per veure més casualitats de les proposades pels autors. És allò que la casualitat existeix i, sinó, la inventem. I és que el projecte és ple de joc i de misteri. En primer lloc, per la relació

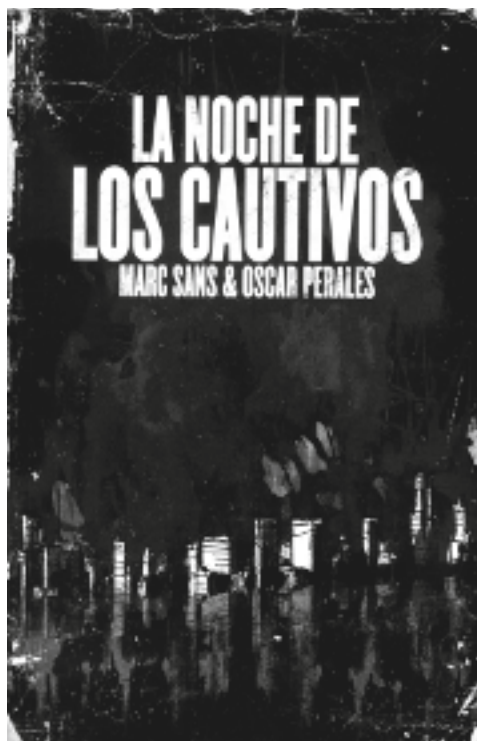
que estableixen uns relats amb altres i que inciten a tornar sobre el ja llegit, establir-hi lligams i fabular. Però també, el fet que les històries no vagen signades aboquen de manera inevitable al lector a intentar esbrinar qui hi ha darrere de cada personatge de la foto i de la seua història. Personalment, he fet les meues càbales i, sincerament, en alguns casos estic totalment convençuda d'haver donat en el clau. La complicitat amb el lector està servida, però el caràcter interactiu de l'artefacte literari no es queda en aquest punt, sinó que continua més enllà del paper: l'Unai Siset manté la creació viva en un bloc amb la història de personatges secundaris i, al Facebook, per poder interactuar els autors amb els lectors.

□ *Alicia Toledo*
Letres Valencianes, n° 29

Negra és la nit

La noche de los cautivos és el nou títol de la col·lecció «Sol y sombra» publicada per Edicions de Ponent, un còmic original i fresc, d'estil *thriller*, negre. Urbà en el sentit més obscur i expressiu del terme.

LA NOCHE DE LOS CAUTIVOS

MARC SANS I OSCAR PERALES

108 PÀGINES / 978-84-96730-50-2 / 15 EUROS

EDICIONS DE PONENT, ALACANT, 2010

Aquest llibre se suma a altres títols de l'àmplia col·lecció de llibres de còmic, setanta-dos en total fins ara, dedicada a aquest gènere en blanc i negre, amb una gran diversitat de propostes, com ara les històries de realisme brut, de Martí, o les d'horitzons llunyans, de Santiago Valenzuela, dos títols que obtingueren sengles premis. Cal reconèixer l'esforç de l'editorial en publicar autors de còmic poc coneguts, o directament desconeguts, amb el que això implica de vot de confiança a gent generalment molt jove. Això ens brinda l'oportunitat de gaudir de material amb aspectes innovadors, tant en l'estil com en la temàtica, molt variada –ja s'ha fet referència a la diversitat de propostes–, que ofereix la col·lecció.

El treball de Marc Sans i Oscar Perales se'ns presenta ja des de la coberta mateixa com un còmic d'argument violent, intrigant, amb els ingredients que associem habitualment al cinema negre. La narració s'articula en capítols, que de-

fineixen les hores en què succeeix la història, sempre de nit. Els personatges s'entrellacen, van apareixent en successió. Les seus veus *en off* narren la història, parlant-se a si mateixos. Es tracta de diàlegs breus, en els quals es barreja l'argot, el llenguatge poètic i fins i tot les referències bíbliques.

Els dibuixos aprofiten de manera molt adequada l'estètica del blanc i negre i es pot dir que imposen la seua llei, perquè s'hi detecta un clar predomini de la part gràfica sobre la narrativa. Taques de tinta i línies esmolades, juntament amb una presència més gran del negre, defineixen l'estil específic de l'obra, del còmic. Cada personatge té el seu moment i la seua història, que s'hi va descabdellant, i així hi apareix una successió característica de tipus humans, des d'una ballarina d'*strip tease* fins a un policia curt de gambals que perd la pistola i arriba tard al lloc dels fets. Baralles, batusses amb ganivet, un taxista desolat, una dona que segueix el corrent riu avall. Tota la fauna de la ciutat a la nit. La misèria, la desesperació, la desesperança, tot el continent fosc i depriment de sentiments de la vida nocturna es veu reflectit en aquesta magnífica història, feta de pedaços.

El còmic, a més, inclou una galeria d'esbossos i de propostes descartades sobre fons blanc que és també molt bona. Ens

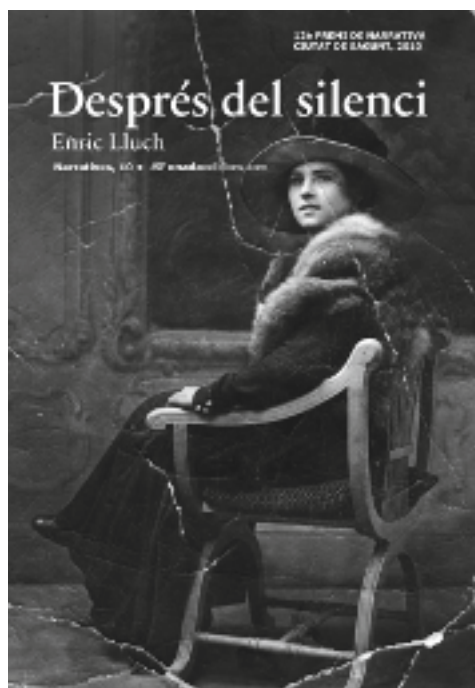
permet veure el treball que hi ha darrere. Per als amants de les pel·lícules d'intriga, de trames urbanes amb personatges en situacions extremes, no hi pot haver cap dubte. Es tracta d'un còmic del tot recomanable. El breu text de la contracoberta és molt expressiu i respon segurament a les intencions dels autors: «Cau la nit i les clavegueres els escupen. Es belluguen en la foscor i regiren en la brossa, buscant alguna cosa amb què aguantar una nit més. Fan tombs d'una cantonada a una altra. Rebenten contra les parets. Es devoren els uns als altres. Tot per sobreviure. Són rates. I aquesta ciutat és el seu laberint sense eixida».

Una mica melodramàtic, potser. Però també revelador, tant de la voluntat expressiva de recrear l'atmosfera saturada de negror d'una violència subterrània que molts prefereixen ni tan sols saber que existeix, com de la capacitat de crear un clima intens que atrapa el lector, perquè està servit amb una tècnica depurada. Un llibre de còmic valent, ben construït, recomanable.

□ Daniel Muñoz
Lletres Valencianes, n° 29

Largo camino de descubrimiento

El silencio se ha instalado en la vida de Joan Queralt desde que, con catorce años, unas palabras de su padre, le hacen sospechar acerca de una realidad que no conoce y que todos han tratado de ocultar. Una verdad que, supuestamente, araña el honor de la familia y, sobretodo, la inmaculada concepción de la figura de Natalia, su madre, cuya historia esconde el secreto de su verdadero origen.

DESPRÉS DEL SILENCI

ENRIC LLUÇ

PREMI DE NARRATIVA CIUTAT DE SAGUNT, 2010

COL·LECCIÓ «NARRATIVES», 10

214 PÀGINES / 978-84-96623-90-3 / 16 EUROS

ONADA EDICIONS, BENICARLÓ, 2011

Joan Queralt Font, cincuenta y tres años, soltero, no es el personaje principal de esta novela, es, simplemente, su protagonista, el vehículo a través del cual el lector deberá descubrir la verdad que entraña el pasado de Natalia Font, hija de Matéu Font, abuelo y par-tener de Joan en esta historia, cuyo deambular se intercala, capítulo sí capítulo no, alternando con perfección suiza, las dosis necesarias del pasado. Joan Queralt Font, cincuenta y tres años, soltero, parece despertar de su edipo tras la muerte de su madre. Desde entonces, tratará de obviar la rigidez conservadora de su abuelo y el olvido absoluto de su padre, para buscar en el pasado familiar el sentido de una vida que tampoco le pertenece. Del Joan Queralt protagonista no sabemos nada, tan solo pocas referencias a su profesión: ve-

terinario y el recuerdo no borrado de una relación antigua, Sunsi, que ahora, ayudado por el fallecimiento de la madre, recupera de lo más hondo de su ser y, renacida, le sirve de báculo en su largo camino de descubrimiento.

Madrid-Algemesí-Roma-Valencia, son los cuatro vértices de un trapecio geográfico que marcan las escalas de un viaje en busca de respuestas. Un pasado tortuoso ambientado en la etapa histórica comprendida entre los años previos a la guerra civil española y el fin de la revuelta, momento de la venganza para sanar el orgullo devastado por determinados episodios ocurridos

en la llamada zona roja. Una historia de amor que concluye, supuestamente, con el nacimiento de Natalia, y da lugar al comienzo de una vida de ficción y al inicio de un plan que nunca llegará a cumplirse. Una elección equivocada que reabre las heridas restañadas del pasado. Y, finalmente, una muerte, y la necesidad improvisada de seguir, tras años de silencio, un rumbo marcado por las respuestas obtenidas para resolver una única pregunta: ¿Quién era realmente Natalia Font? Una llave guardada y unos cuadros de gran valor sustentan el inicio de la búsqueda.

Després del silenci, relata, en dos tiempos, la vida de Natalia. Dos momentos de una historia que, finalmente, no llegan a encontrarse. Un pasado que no elige y un presente que tiene lugar tras su fallecimiento, instante en el que, bajo una lluvia torrencial, comienza la novela.

Gracias a la estructura de alternancias utilizada magistralmente por Enric Lluçh, el lector va obteniendo la información necesaria con una perspectiva histórica, perspectiva de la que no goza, sin embargo, Joan Queralt, quien, en su papel de protagonista, acaba conociendo, tan sólo, parte de la verdad.

Després del silenci es una novela altamente recomendable, galardonada con el Premi de Narrativa Ciutat de Sagunt, 2010.

□ Javier Piñol
Lletres Valencianes, nº 29

Contes de la Vall d'Albaida

Contes pel mòbil és una iniciativa de l'Institut d'estudis de la Vall d'Albaida, IEVA, que ha volgut fer un recull de les veus literàries de la comarca. El llibre arreplega vuit narracions escrites per autors de la Vall d'Albaida i la seua diversitat només es trenca pels llocs comuns com ara topònims o personatges coneguts de la zona.

CONTES PEL MÒBIL

AAVV

137 PÀGINES / 978-84-92932-17-7 / 9,50 EUROS

CARENA EDITORS, VALÈNCIA, 2010

La idea d'arreplegar les veus dels autors de la comarca de la Vall d'Albaida (en aquesta ocasió en són vuit: hi escriuen Francesc Mompó, Frederic Oriola, Francesc Company, Imma Descalç, Joan V. Sancarlos, Marc Gomar, Mariló Sanz i Sergi Gómez) va sorgir fa tres anys, durant la jornada «Els escriptors de la Vall d'Albaida parlen dels escriptors de la comarca» i a petició dels participants en l'encontre. Es tracta d'un recull de relats curts que estan dirigits al públic juvenil en general, però, sobretot, als estudiants d'institut i que vol tindre una periodicitat bianual. Com remarquen al pròleg del llibre, molts dels autors que han participat al llibre pertanyen al gremi de l'ensenyament, però en són poques les històries que prenen com a argument l'àmbit de l'escola o el període de l'adolescència (si exceptuem el conte «Encara no m'ha vingut o quin fàstic» o «Animallets i Animalots», protagonitzats per joves). De fet els relats tracten temàtiques ben diverses a les que podem suposar pròpies del «món de l'escola» i no per això s'allunyen d'allò que pot agradar llegir a un adolescent. Així, trenquen amb les veus que consideren que cal dirigir la lectura a l'àmbit escolar, en el sentit de proposar temàtiques que els puguen agradar als més

joves, i proposen qüestions més obertes. Com ens diuen al pròleg del llibre «els adolescents són per damunt de tot persones, i com a persones se'ls tracta en aquest llibre».

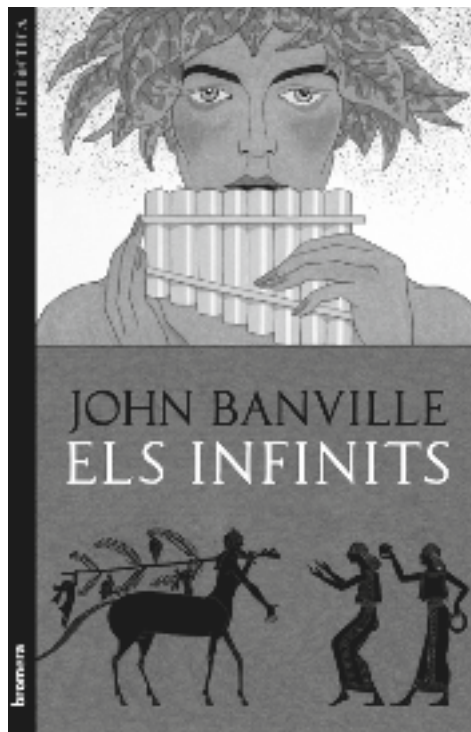
Sembla que els autors han fugit, doncs, de la temàtica que, com a docents, tenen més a prop, i han escollit altres camins per dirigir-se als seus lectors. El resultat és un conjunt de vuit històries ben variades i entretingudes, que segur seran ben rebudes pel públic adolescent i pel que no ho és.

Espererem un parell d'anys –si la seua promesa bianualitat s'acomplix– per retrobar-nos amb nous relats, amb nova literatura feta a la Vall d'Albaida.

□ *Sònia Martínez Icardo*
Lletres Valencianes, n° 29

On habiten els déus

L'autor irlandés John Banville deixa el gènere negre i torna a signar una reflexió sobre les relacions familiars, la vida i la mort. Ara, el protagonista és un matemàtic moribund a qui les investigacions van apropar més que a ningú a la noció dels infinits.

ELS INFINITS

JOHN BANVILLE

TRADUCCIÓ DE CARLES BARRIOS

COL·LECCIÓ «L'ECLÈCTICA», 187

248 PÀGINES / 978-84-9824-714-5 / 19,50 EUROS

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2010

Després de la immensa *El mar* i de certes incursions, prou irregulars, en el gènere negre, J. Banville publica *Els infinits*, on tracta de nou les relacions familiars, el pas del temps i la mort. Ara, el centre de la novel·la és el matemàtic Adam Godley, que jeu en coma, esperant ja la mort, a la Sala del Cel, una estança decorada amb motius mitològics que presideix la casa senyorial que Godley va comprar-li a una família vinguda a menys. Entorn seu, s'han reunit els fills, la segona dona (la primera va morir en circumstàncies estranyes), els criats i un parell de visitants. Les anades i vingudes dels uns i dels altres permeten Banville anar completant la teranyina de relacions sobre la qual se sustenta una obra de protagonisme col·lectiu.

Els infinits podria comparar-se a un llac d'aigües plàcides. Un espill pla, quiet, però sota la superfície del qual, si s'observa amb atenció, es poden descobrir forces latents que desmenteixen la pau aparent de l'estany. Igualment, Banville descriu l'espera i els rituals que l'acompanyen: converses insubstancials, visites silencioses a l'estança del malalt, àpats... Tot, a primera vista, embegut d'una quotidianitat intranscendent. Però, sota les formes anodines, sota la calma de l'espera, Banville va semblant el text de traços mínims però contundents, que suggereixen més que no expliquen. De manera que, a poc a poc, *Els infinits* deixa

de ser el que aparenta, la descripció de vint-i-quatre hores buides davant el llit d'un moribund, i acaba convertint-se en una gran el·lipsi, en un text on els indicis tenen més pes que les evidències, on els silencis tenen més valor semàntic que les paraules, on cada gest amaga més contingut del que declara. Així, ens adonarem que sota la capa de respectabilitat que intenten mantenir incòlume, si rascàrem, podríem trobar les frustracions, les pors, les servituds, les misèries que acompanyen allà on vagen els membres de la família Godley.

Menció especial mereix el narrador. Banville fa baixar dels frescos mitològics el déu Hermes per fer de cronista d'aquesta subtil incursió en els baixos fons de la personalitat humana. Un narrador omniscient, capaç de seguir els personatges (i també a un divertit Zeus afectat de satiriasi) encara que s'amaguen en estances solitàries i de llegir-los els pensaments i fins i tot els somnis. Un narrador estrany, irònic, que es permet digressions curioses (especialment per a un immortal) sobre la vida i la mort i sota les paraules del qual no costa endevinar la pròpia veu d'un moribund que, com a matemàtic, havia estat capaç d'aproximar-se més que cap altre humà als dominis de l'infinít. Allà, precisament, on habiten els déus.